

Notat om håndtering af arbejdsskader for studerende i praktik

Journalnr.: U0026-3-07-1-13
Ref.: LAEL
Dato: 04-01-2013

Baggrund

Når VIA sender studerende i praktik som led i deres uddannelse, bliver de studerende, som udgangspunkt, automatisk omfattet af praktikstedets arbejdsskadeforsikring. Der gælder således andre regler for de studerende, når de er i praktik, end når de er i skole.

Der har vist sig et behov for en procedurebeskrivelse ift. den studerendes dækning under praktik samt en handlingsplan i tilfælde af en arbejdsskade.

Målgruppe

Denne procedure er målrettet uddannelsesledere, studievejledere, VIAs praktikkoordinatorer og –ansvarlige, praktikstedernes praktikkoordinatorer og –ansvarlige samt andre, som er i kontakt med de studerende vedr. deres praktik.

Regler

Personkreds

Studerende er som udgangspunkt ikke dækket af arbejdsskadeloven¹, da de ikke udfører arbejde for en arbejdsgiver. De studerende er imidlertid omfattet af loven i det øjeblik, de deltager i praktik som led i deres uddannelse. Det fremgår af bekendtgørelsen om arbejdsskadesikring af uddannelsessøgende m.fl.² Det er underordnet, om praktikken er lønnet eller ulønnet.

Det betyder, at de **studerende i praksis er omfattet af de samme regler, som gælder arbejdstagere, når de er i praktik som led i deres uddannelse.**

Ansvar

Erstatningsansvaret i arbejdsskadeloven er objektivt³. Det betyder, at **skader, der sker som følge af arbejdet eller de forhold under hvilke det udføres, dækkes uanset om arbejdsgiver har handlet ansvarspådragende eller ej.** Det er derfor uden relevans, ”hvem der var skyld i skaden”, når der er tale om en arbejdsskade.

*Hvis praktikstedet eller en anden imidlertid **har** handlet ansvarspådragende, kan der være grundlag for en sag efter erstatningsansvarslovens regler. En sådan sag vil skulle føres som civil retssag og vil ikke blive behandlet yderligere her.*

¹ Lovbekendtgørelse 2009-09-07 nr. 848 om arbejdsskadesikring (arbejdsskadeloven), § 2.

² Bekendtgørelse 2003-11-26 nr 937 om arbejdsskadesikring af uddannelsessøgende m.fl., § 1, stk. 1, nr. 12.

³ Arbejdsskadeloven § 1, stk. 1.

Anmeldelse

En arbejdsskade skal, som udgangspunkt, anmeldes inden 9 dage⁴. Praktikstedet anses dog for at have anmeldt skaden rettidigt ved anmeldelse inden 5 uger i forbindelse med opfølgningssamtalen efter sygedagpengeloven⁵.

Det skal bemærkes, at fristerne på hhv. 9 dage og 5 uger, i praksis, omhandler, hvorvidt arbejdsgiver kan ifalde bødeansvar efter loven⁶. **Den studerende har altid mulighed til at anmelde skaden indtil 1 år** efter skaden er sket (ulykker) eller han/hun har fået kendskab hertil (erhvervssygdomme)⁷.

Arbejdsskadebegrebet

Begrebet "arbejdsskade" er i loven opdelt i to: ulykker og erhvervssygdomme.

Ulykker: En ulykke defineres som en **hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage**⁸. Skaden kan være midlertidig eller permanent og både fysisk og/eller psykisk. Der stilles i praksis beskedne krav til at anerkende en ulykke som en arbejdsskade.

Erhvervssygdomme: Erhvervssygdomme defineres mere snævert, og omfatter alene de **sygdomme eller lidelser, som medicinsk kan påvises at være forårsaget af arbejdet**, og kun så længe en række politisk fastsatte krav⁹ til påvirkningen er opfyldt¹⁰. Andre lidelser kan anerkendes som arbejdsskader, hvis der ikke er tvivl om, at arbejdet er skyld i skaden¹¹.

I praksis vil det være ulykkesbegrebet, som er mest relevant for vores studerende, da lidelserne i erhvervssygdomsfortegnelserne ofte kræver meget kraftige påvirkninger over længere tid. Dog vil psykiske skader eller skader fra fx kemiske påvirkninger i praktikperioden kunne anerkendes som arbejdsbetingede lidelser under visse forudsætninger.

Sagsbehandling

Arbejdsskadestyrelsen har ansvaret for at træffe afgørelse i alle sager om arbejdsskader¹², dog vurderes sager om ulykker først af praktikstedets arbejdsskadeforsikringsselskab. Klager over afgørelserne vil blive afgjort af Ankestyrelsen¹³.

International praktik

Arbejdsskadeloven gælder ikke i udlandet. Reglerne for arbejdsskadesikring i udlandet er i stedet reguleret i to EU-forordninger¹⁴. Reglerne er meget komplekse og skelner mellem løn-

⁴ Arbejdsskadeloven, § 31, stk. 1.

⁵ Arbejdsskadeloven, § 31, stk. 2.

⁶ Arbejdsskadeloven, § 82, stk. 3.

⁷ Arbejdsskadeloven, § 36, stk. 1.

⁸ Arbejdsskadeloven, § 6.

⁹ Disse krav fremgår af erhvervssygdomsfortegnelserne: Bekendtgørelse nr. 710 af 26/06/2012 om fortegnelse over erhvervssygdomme anmeldt fra 1. januar 2005 og Bekendtgørelse nr. 689 af 26/06/2012 om fortegnelse over erhvervssygdomme anmeldt før 1. januar 2005

¹⁰ Arbejdsskadeloven, § 7, stk. 1, nr. 1.

¹¹ Arbejdsskadeloven, § 7, stk. 1, nr. 2.

¹² Arbejdsskadeloven, § 40, stk. 1.

¹³ Arbejdsskadeloven, § 44, stk. 1.

¹⁴ EU forordning nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og EU forordning nr. 987/2009 om gennemførelse af forordningen om koordinering af de sociale ydelser

net og ikke lønnet arbejde, samt den studerendes statsborgerskab¹⁵. Således *kan* EU-borgere, der som led i én af VIAs uddannelser, sendes i praktik i et andet EU-land, under visse omstændigheder, være omfattet af praktiklandet regler om arbejdsskadesikring. Udsendes den studerende til et ikke EU-land eller er den studerende selv fra et tredjeland, er den studerende ikke omfattet af forordningerne. Kun få EU-lande har en arbejdsgiverpligtig arbejdsskadeforsikring, og der opfordres derfor til, at studerende, som skal i praktik i udlandet, tegner en privat ulykkesforsikring med dækning af (arbejds)skader i udlandet, uanset om praktikken er lønnet eller ulønnet og uagtet den studerendes statsborgerskab.

¹⁵ Vejledning nr. 883/2004 om arbejdsskade mv. ef-forordning om koordinering af sociale sikringsordninger

BILAG 1

Handlingsplan

Før

Alle studerende bør informeres inden praktik påbegyndes om evt. særlige risikofaktorer, og om muligt instrueres i, hvordan skader bedst muligt undgås. De studerende bør gøres opmærksomme på, hurtigst muligt selv at reagere på enhver hændelse eller påvirkning, som kan tænkes at kunne medføre en skade både på kortere eller længere sigt.

Vigtigheden af hurtigst muligt at få talt om hændelser og påvirkninger bør understreges for de studerende inden deres praktik.

For studerende, som skal i praktik i udlandet, opfordres der til, at de tegner privat ulykkesforsikring med dækning af arbejdsrelaterede skader i udlandet.

Under

En studerende, som bliver opmærksomme på at være eller have været udsat for en hændelse eller en påvirkning, som kan tænkes at kunne medføre en skade på kortere eller længere sigt, skal hurtigst muligt orientere praktikstedet (sin praktikvejleder) herom.

Praktikvejledere eller andre, som bliver opmærksom herpå, sørger for at orientere ledelse og arbejdsmiljøgruppen på praktikstedet. Den studerende opfordres til at skrive hændelsesforløbet ned i samarbejde med arbejdsmiljøgruppen og lederen/praktikvejleder.

Bliver praktikstedet (praktikvejleder eller andre med kontakt til en studerende under praktiken) opmærksom på en hændelse eller en påvirkning, som kan tænkes at kunne medføre en skade på kortere eller længere sigt, skal hændelsen eller påvirkningen straks anmeldes til Arbejdsskadestyrelsen via EASY-systemet. Kopi af anmeldelsen sendes til den studerendes koordinator/vejleder i VIA.

Efter

Praktikstedet sørger for, at den studerende taler ulykken/hændelsesforløbet igennem med sin praktikvejleder eller anden person på praktikstedet, som er ansvarlig for den studerendes praktik.

Den studerendes praktikvejleder informerer VIA (den studerendes praktikkoordinator) om hændelsesforløbet. I samarbejde med praktikstedet afgør den studerendes praktikkoordinator/studievejleder og uddannelsesansvarlig, hvordan den studerende bedst muligt kan hjælpes videre i sit uddannelsesforløb. Der iværksættes/foretages nødvendige foranstaltninger/handlinger i forhold til den konkrete ulykke/hændelse.

Den studerende skal rådes til selv at følge op på anmeldelsen af arbejdsskadesagen, hvis ikke han/hun har hørt noget, inden der er gået et år.

Den studerende betaler selv eventuelle udgifter til behandling. Udgifterne vil eventuelt kunne dækkes, hvis skaden anerkendes som en arbejdsskade.

BILAG 2

PROCEDURE FOR HÅNDTERING AF ARBEJDSKADER FOR STUDERENDE I PRAKTIK

VEJLED DEN STUDERENDE INDEN PRAKTIKKEN

1. Informér de studerende om særlige risikofaktorer ved praktikken og instruér, om muligt, i, hvordan skader bedst muligt undgås.
2. Understreg overfor de studerende, at det er vigtigt hurtigt at få talt om oplevelser, hændelser og påvirkninger under praktikken

HJÆLP OG STØT DEN STUDERENDE, HVIS UHELDET ER UDE

3. Hvis du bliver opmærksom på, at den studerende har været udsat for noget, som har/kan medføre psykisk eller fysisk skade, skal du:
 - a. Tale oplevelsen igennem med den studerende
 - b. Underrette ledelsen og arbejdsmiljøgruppen på praktikstedet
 - c. Sørge for, at hændelsen eller påvirkningen anmeldes

FØLG OP

4. Sørg for, at den studerende taler sin oplevelse igennem med praktikvejlederen på praktikstedet
5. Vurdér, hvordan du og andre ressourcepersoner, kan hjælpe den studerende bedst muligt videre i sit uddannelsesforløb
6. Sæt de nødvendige foranstaltninger/tiltag i gang for at hjælpe den studerende og sikre, at lignende hændelser/påvirkninger ikke opstår igen
7. Mind den studerende om selv at følge op på anmeldelsen af sagen ved Arbejdsskadestyrelsen inden 1 år

Arbejdsskadestyrelsen
Sankt Kjelds Plads 11
2100 København Ø
Telefon: 72 20 60 00